

Diarienummer: KS-2026/621

Handläggare: Stina Liljedahl, kanslichef

Siobhán Górný, kommunsekreterare

TJÄNSTEUTLÅTANDE

Tillfällig delegation enligt förordningen om kommuners skyldighet att ställa hyresgarantier (2026:600)

Förslag till beslut

1. Kommunstyrelsen delegerar till socialchefen att fatta beslut om att ställa hyresgaranti enligt förordningen om kommuners skyldighet att ställa hyresgarantier (2026:600).
2. Beslutet gäller från den 29 september 2026 och som längst fram till och med 31 mars 2027, eller till dess kommunfullmäktige beslutat ge ansvaret för området till en annan nämnd.

Sammanfattning av ärendet

Förordningen om kommuners skyldighet att ställa hyresgarantier (2026:600) trädde i kraft 1 september 2026 och innebär att kommuner i vissa fall har en skyldighet att ställa hyresgarantier till barnfamiljer. Eftersom kommunfullmäktige inte beslutat att någon annan nämnd ska hantera ärenden enligt förordningen är det kommunstyrelsen som ansvarar för området tills vidare.

Ärendets uppkomst och historik

Ärendet har beretts av kommunkansliet på kommunledningskontoret, i samråd med kontorschefen.

Rättslig utredning

Lagstöd

1 juli 2026 trädde 11§ i lagen (2000:1383) om kommunernas bostadsförsörjningsansvar i kraft. Lagen ger regeringen rätt att meddela föreskrifter om att kommuner ska bistå enskilda hushåll genom att ställa säkerhet för att ett avtal om hyra av bostadslägenhet fullgörs (så kallad hyresgaranti). Sådana föreskrifter ska inte inskränka de skyldigheter kommunerna har enligt socialtjänstlagen.

Förordningen om kommuners skyldighet att ställa hyresgarantier (2026:600) trädde i kraft 1 september och innebär att kommuner får en ny obligatorisk uppgift att tillhandahålla hyresgarantier för att barnfamiljer – som är bosatta i den aktuella kommunen och har behov av en permanent hyresbostad med besittningsskydd – ska kunna etablera sig på den lokala bostadsmarknaden. Syftet är att underlätta för enskilda som saknar egen bostad att kunna få en sådan.

Interna styrdokument

Kommunfullmäktiges reglemente för kommunstyrelsen och nämnderna innehåller ingen bestämmelse som pekar ut en nämnd som särskilt ansvarig för området. Om det inte finns en särskilt utpekad nämnd är det kommunstyrelsen som ansvarar.

Socialnämnden ansvarar enligt reglementet för bland annat ärenden enligt socialtjänstlagen. Den nya förordningen om kommuners skyldighet att ställa hyresgarantier anger inte vilket kommunalt organ som ska handlägga ärendena. Av regeringens förarbeten framgår att ärenden om hyresgarantier kan hanteras inom socialtjänstens verksamhet eller av socialnämnden, men även av annat kommunalt organ.

Eftersom kommunens handläggning av hyresgarantier kan innebära prövning av uppgifter om bland annat inkomster, skulder, boendehistorik och andra personliga förhållanden, samt eftersom ärendena har nära anknytning till kommunens sociala stöd till enskilda, bedöms socialnämnden vara en naturlig organisatorisk hemvist för verksamheten. Ett sådant ställningstagande förutsätter dock att kommunfullmäktige genom reglemente eller annat beslut anger att socialnämnden ska ansvara för uppgiften.

Konsekvensbeskrivningar

Ekonomiska konsekvenser

Den ekonomiska konsekvensen av det aktuella beslutet att delegera beslutanderätten bedöms i första hand bestå av kostnader för administration och handläggning. Delegationen i sig medför inte någon ny skyldighet att ställa fler hyresgarantier än vad som följer av förordningen, och den ekonomiska risken för att kommunen kan behöva betala enligt hyresgarantierna kvarstår oavsett om beslutanderätten delegeras eller inte. Det är därför främst organiseringen och handläggningen av uppgiften som påverkar de administrativa kostnaderna. En effektiv handläggning genom delegation kan minska den administrativa belastningen genom att enskilda ärenden inte behöver beredas och beslutas av kommunstyrelsen.

De totala ekonomiska konsekvenserna av förordningen behöver utredas vidare, i synnerhet vad gäller det generella statsbidrag som finns och hur det kommer att slå ut.

Barnkonsekvensanalys

Barnkonsekvensanalys är gjord enligt checklista.

Konsekvenser om beslutet inte tas

Om ärenden enligt förordningen inte delegeras måste besluten skrivas fram till kommunstyrelsens sammanträden. Det innebär dels en särskild hantering, eftersom det är ärenden som omfattas av sekretessuppgifter, och att beslut riskerar att fördröjas.

Samlad bedömning

Eftersom ärenden om hyresgaranti berör enskilda individer med någon form av särskilt stödbehov är det lämpligt att i det i framtiden blir socialnämnden som hanterar ärenden på området. Fram tills att kommunfullmäktige fattat ett beslut som pekar ut socialnämnden som ansvarig nämnd ligger området på kommunstyrelsen att hantera.

Kommunkansliets bedömning är det är mindre lämpligt att låta ärenden om hyresgaranti skrivas fram för beslut på kommunstyrelsens sammanträden av framför allt tre skäl. För det första hanterar kommunstyrelsen normalt inte sociala ärenden om enskilda individer på detta sätt, och saknar rutiner för särskilda sekretessutskick av den här typen. För det andra rör det sig om stöd till utsatta personer, som kan behöva snabba beslut för att få tillgång till en trygg bostad, och processen för beslut i kommunstyrelsen är längre än den för att ta beslut på delegation. För det tredje avgränsar förordningen på ett tydligt sätt vilka som kan beröras av hyresgaranti, och utrymmet för politiska bedömningar är litet.

Eftersom kansliet bedömer att det lämpligaste för framtiden är att socialnämnden hanterar frågorna är förslaget att socialchefen får delegation att fatta beslut i ärenden enligt förordningen fram till att kommunfullmäktige fattat beslut om att lägga ansvaret på nämnden.

Underlag för beslut och beslutsexpediering

Underlag för beslut

Tjänsteutlåtande 2026-09-18

Beslutet skickas till

Akten

Åsa Franzén
Chef för kommunledningskontoret

Barnchecklista inför beslut

Alla under 18 år är att betrakta som barn.

1. Påverkar beslutet barn?

Ja ☒

Nej ☐

Beslutet att ge delegation påverkar inte barn direkt, men förordningen har tillskapats för att stärka barns rättigheter till ett tryggt boende.

2. Hur har barns bästa beaktats?

Förslaget att delegera besluten till socialchef minskar kretsen som tar del av sekretessuppgifter kring de berörda barnen, samt ger möjlighet till snabbare beslut, vilket också är till gagn för barns rättigheter.

3. Beskriv eventuella intressekonflikter.

4. Barn tillfrågas vid övergripande fleråriga planer/styrdokument. Har så skett?

Ja ☐

Nej ☐

Inte aktuellt. Beslutet rör inte en övergripande flerårig plan eller ett flerårigt styrdokument. ☒